

Lieta T-48/02

Brouwerij Haacht NV **pret** **Eiropas Kopienu Komisiju**

Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Naudas sods — Pamatnostādnes naudas soda apmēra noteikšanai — Pārkāpuma izdarītāja faktiskā spēja nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem — Atbildību mikstinoši apstākļi — Paziņojums par sadarbību

Pirmās instances tiesas (pīctā palāta) 2005. gada 6. decembra spriedums . . . II - 5265

Sprieduma kopsavilkums

- 1. Konkurence — Naudas sods — Apmērs — Piemērots raksturs — Tiesas kontrole — Apstākļi, ko Kopienu tiesa var ņemt vērā — Informācija, kas nav ietverta lēmumā, ar kuru uzlikts naudas sods un kas nav vajadzīga tā pamatojumam — Iekļaušana (EKL 229., 230 un 253. pants; Padomes Regulas Nr. 17 17. pants)*

2. *Iestāžu akti — Pamatojums — Pienākums — Apjoms — Lēmums, ar kuru uzliek naudas sodu — Vērtējuma elementu, kas ļāva Komisijai noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu, norādīšana — Pietiekama norādīšana*
(EKL 253. pants; Padomes Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta otrā daļa; Komisijas paziņojumi 96/C 207/04 un 98/C 9/03)
 3. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Konkrētā tirgus noteikšana — Mērķis — Ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm noteikšana*
(EKL 81. panta 1. punkts)
 4. *Konkurence — Naudas sods — Apmērs — Noteikšana — Kritēriji — Pārkāpumu smagums — Atbildību mikstinoši apstākļi — Uzņēmuma pasīva vērotāja vai sekotāja loma*
(Padomes Regulas Nr. 17 15. pants; Komisijas paziņojuma 98/C 9/03 3. punkts)
 5. *Konkurence — Kopienų noteikumi — Pārkāpumi — Naudas sods — Noteikšana — Kritēriji — Naudas soda vispārējā līmeņa paaugstināšana — Pieļaujamība — Nosacījumi*
(Padomes Regula Nr. 17)
 6. *Konkurence — Naudas sods — Apmērs — Noteikšana — Naudas soda neuzlikšana vai samazināšana par apsūdzētā uzņēmuma sadarbību — Rīcības, kas atvieglojusi Komisijas darbu pārkāpuma konstatēšanā, nepieciešamība*
(Padomes Regulas Nr. 17 11. panta 1., 4. un 5. punkts un 15. pants; Komisijas paziņojums 96/C 207/04)
 7. *Konkurence — Naudas sods — Apmērs — Noteikšana — Kritēriji — Uzņēmuma attieksme administratīvās procedūras laikā — Katra aizliegtajā vienošanās iesaistītā uzņēmuma sadarbības līmeņa novērtējums — Vienlīdzīga attieksmes principa ievērošana — Nesalīdzināmi sadarbības līmeņi, kas pamato diferencētu pieeju*
(Padomes Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts; Komisijas paziņojums 96/C 207/04)
-
1. Attiecībā uz prasībām, kas vērstas pret Komisijas lēmumiem, ar kuriem uzņēmumiem uzlikti naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumu, Pirmās instances tiesai ir divējāda kompetence. No vienas puses, tās kompetencē ietilpst pārbaudīt šo lēmumu likumīgumu saskaņā ar EKL 230. pantu. Šajā kontekstā tai tostarp ir jāpārbauda, vai ir ievērots EKL 253. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu, kuru pārkāpjot, lēmums var tikt atcelts. No otras puses, Pirmās instances tiesas kompetencē EKL 229. pantā un Regulas Nr. 17 17. pantā paredzētās neierobežotās jurisdikcijas ietvaros ir novērtēt, vai naudas soda apmēram ir atbilstošs raksturs. Ar šo novērtējumu var pamatot tādas papildu

informācijas iesniegšanu un ievērošanu, kuru pašu par sevi nav nepieciešams norādīt apstrīdētajā lēmumā saskaņā ar EKL 253. pantā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu.

noteiktu pārkāpuma smagumu un ilgumu.

(sal. ar 44. punktu)

Šajos apstākļos būtiskās formālās prasības, kas ietvertas pienākumā norādīt pamatojumu, ir izpildītas ar brīdi, kad Komisija savā lēmumā norāda novērtējuma elementus, kurus tā ir ņēmusi vērā, piemērojot šīs pamatnostādnes un, vajadzības gadījumā, savu paziņojumu par sadarbību, un kas tai ļāva noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu, lai aprēķinātu naudas soda apmēru.

(sal. ar 46. punktu)

2. Pienākuma norādīt pamatojumu saistībā ar naudas soda, kas uzlikts par Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumu, aprēķināšanu, apjoms ir nosakāms, ņemot vērā 15. panta 2. punkta otro daļu Regulā Nr. 17, saskaņā ar kuru "nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā gan pārkāpuma smagumu, gan tā ilgumu". Tādējādi būtiskās formālās prasības, kas ietvertas šajā pienākumā norādīt pamatojumu, ir izpildītas ar brīdi, kad Komisija savā lēmumā norāda novērtējuma elementus, kas ļāva tai noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu. Turklāt Pamatnostādņēs sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu, kā arī paziņojumā par sadarbību ir ietverti norādoši noteikumi attiecībā uz novērtējuma elementiem, ko Komisija var ņemt vērā, lai

3. EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas ietvaros ir jānosaka, vai aizliegtā vienošanās var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai tās mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci kopējā tirgū, kas definējams kā attiecīgais tirgus. Līdz ar to pienākums saskaņā ar EKL 81. panta 1. punktu pieņemtā lēmumā noteikt attiecīgo tirgu Komisijai ir tikai tad, ja bez tā nav iespējams noteikt, vai attiecīgais nolīgums, uzņēmumu apvienību lēmums un saskaņotas darbības var ietekmēt tirdz-

niecību starp dalībvalstīm un vai to mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci kopējā tirgū.

ar parastajiem vienošanās dalībniekiem, tā novēloto ienākšanu tirgū, kas ir pārkāpuma priekšmets, neatkarīgi no tā līdzdalības ilguma tajā, vai arī tiešus apgalvojumus šajā sakarā, ko pauduši pārējo uzņēmumu pārstāvji, kas piedalījās pārkāpuma izdarīšanā.

(sal. ar 58. punktu)

4. Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu, 3. punktā ir norādīts, ka uzliktā naudas soda pamatapjoma samazinājumu uzņēmumam var piemērot īpašos atbildību mīkstinošos apstākļos, kā, piemēram, gadījumā, ja pastāv "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja loma pārkāpumā".

Viena uzņēmuma rīcību raksturojošās iezīmes faktiski nav pamats atbildību pastiprinoša vai mīkstinoša apstākļa piemērošanai attiecībā pret otru uzņēmumu. Šādu apstākļu ņemšana vērā faktiski ir saistīta ar uzņēmuma individuālo rīcību, un tādējādi tai nenovēršami ir jābalstās uz paša uzņēmuma rīcību raksturojošajām iezīmēm.

(sal. ar 74., 75. un 79. punktu)

5. Regulas Nr. 17 kontekstā Komisijai ir zināma rīcības brīvība naudas sodu apmēru noteikšanā, lai veicinātu konkurences noteikumiem atbilstošu uzņēmumu darbību.

Lai varētu atsaukties uz atbildību mīkstinošu apstākli, kas izriet no "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja lomas pārkāpumā", attiecīgajam uzņēmumam ir jābūt "zemam profilam", ko raksturo aktīvas līdzdalības trūkums pret konkurenci vērsto nolīgumu izstrādē. Kā apstākļus, kas var liecināt par uzņēmuma pasīvo lomu aizliegtas vienošanās ietvaros, tostarp var ņemt vērā tā dalības sanāksmēs gadījuma raksturu, salīdzinot

Tas, ka Komisija dažiem pārkāpumu veidiem iepriekš ir piemērojusi noteikta apmēra naudas sodu, nevarētu liegt tai iespēju paaugstināt šo apmēru Regulā Nr. 17 paredzētajās robežās, ja tas

nepieciešams, lai nodrošinātu Kopienas konkurences politikas īstenošanu. Kopienas konkurences noteikumu efektīvas piemērošanas priekšnosacījums ir tāds, ka Komisija jebkurā brīdī var pielāgot naudas soda apmēru šīs politikas vajadzībām.

(sal. ar 81. punktu)

6. Naudas soda samazinājums, pateicoties sadarbībai administratīvās procedūras laikā, ir pamatojams tikai tad, ja konkrētā uzņēmuma rīcība ir atvieglojusi Komisijai pārkāpuma konstatēšanu un, attiecīgā gadījumā, tā pārtraukšanu.

Gadījumā, ja informācijas pieprasījumā saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu Komisija papildus tikai faktiskiem jautājumiem un lūgumam uzrādīt iepriekš pastāvējušus dokumentus lūdz uzņēmumam aprakstīt vairāku sanāksmju, kurās tas piedalījies, mērķi un norisi, kā arī šo sanāksmju rezultātus vai secinājumus, lai gan ir skaidrs, ka Komisijai ir aizdomas, ka minēto sanāksmju mērķis bija konkurences ierobežošana, šāds lūgums var uzlikt attiecīgajam uzņēmumam pienākumu atklāt tā līdzdalību Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumā, kā rezultātā minētajam uzņēmumam uz šāda veida jautājumiem nav jāatbild. Tādā gadījumā tas, ka kāds uzņēmums tomēr iesniedz informāciju par šiem jautājumiem, ir uzskatāms par brīvprātīgu uzņēmuma sadarbību, ar ko var pamatot naudas soda samazinājumu saskaņā ar paziņojumu par sadarbību.

(sal. ar 104., 106. un 107. punktu)

Tādējādi uzņēmuma sadarbība pārbaudes laikā nedod tiesības ne uz kādu naudas soda samazinājumu, ja šī sadarbība nav nekas vairāk kā vien uzņēmuma pienākums saskaņā ar 11. panta 4. un 5. punktu Regulā Nr. 17. Savukārt gadījumā, ja kāds uzņēmums, atbildot uz informācijas pieprasījumu saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17, iesniedz informāciju, kas būtiski pārsniedz to, ko Komisija varēja prasīt saskaņā ar šo pantu, attiecīgais uzņēmums var saņemt naudas soda samazinājumu.

7. Novērtējot uzņēmumu sadarbību administratīvās procedūras laikā, kas uzsākta attiecībā uz aizliegto vienošanos, Komisija nedrīkst neievērot vienlīdzīgas attieksmes principu, kas ir vispārējs Kopienas tiesību princips, kurš tiek uzskatīts par pārkāptu, ja līdzīgās situācijās tiek

piemēroti atšķirīgi noteikumi vai atšķirīgās situācijās tiek piemēroti identiski noteikumi, ja vien šāda diferenciacija nav objektīvi pamatota.

bības līmeni, tai skaitā tiktāl, ciktāl sadarbība ir saistīta ar dažādas informācijas iesniegšanu vai šīs informācijas iesniegšanu dažādās administratīvās procedūras stadijās vai atšķirīgos apstākļos.

Šajā sakarā atšķirīgai attieksmei pret attiecīgajiem uzņēmumiem ir jābūt saistītai ar savstarpēji nesalīdzināmu sadar-

(sal. ar 108. un 109. punktu)